

Sprawozdanie

Wydziału krajowego względem przekroczenia uchwalonego na rok 1872 budżetu żandarmeryjnego, tudzież z dodatkowym preliminarzem do kwaterunkowego żandarmeryi na rok 1873.

Wysoki Sejmie!

I. Uchwalone przez Wys. Sejm w rubryce IX budżetu na rok 1872, „kwaterunkowe c. k. żandarmeryi krajowej” wynosiło ogółem kwotę 34.347 złotych a. w.

Jednakże ten w powyższej rubryce na rok 1872 przyzwolony kredyt nie wystarczył do pokrycia wszystkich odnośnych potrzeb i wydatków, a to z powodów następujących: wskutek rezolucyi Wys. Sejmu z dnia 17. Października 1871. i odezwy Sejmowej do l. 479 s. przyzwolił c. k. Rząd pod d. 13: Listopada 1871. na powiększenie liczby żandarmów w kraju naszym o 202 ludzi i począwszy od d. 1 Stycznia 1872 utworzył 16 nowych posterunków żandarmeryjnych, z których 15 składały się z jednego komendanta i trzech żandarmów, zaś 16-ty (w Winnikach) z jednego komendanta i czterech żandarmów.

Nowe te posterunki, których urządzenie nie było obmyślanem w budżecie na rok 1872 weszły w życie a mianowicie: w Winnikach z dniem 1 Stycznia 1872, w Zatorzu, Żabnie, w Rożnowie i w Zakluczynie z dniem 1 Lutego 1872; w Rybotyczach i w Krukienicach z dniem 1 Marca 1872; w Podwołoczyskach i Jasiennicy z dniem 1 Kwietnia 1872; w Smoczcu, Mogile czyli raczej w Pleszowie, Łapanowie, Korolówce, Korszowie i Bołszowcach z dniem 1 Maja 1872; w Błażowej zaś z dniem 1 Czerwca 1872.

Oprócz tego wzmocnił c. k. Rząd prawie wszystkie już istniejące posterunki o jedno go lub dwóch żandarmów.

W miesiącu Kwietniu r. b. postanowił c. k. Rząd utworzyć nowe posterunki w Raniszowie i Siedleszowicach, z których ostatni wszedł w życie 1 Lipca, zaś w Raniszowie 1 Sierpnia r. b.

W miesiącu Lipcu r. b. postanowił c. k. Rząd utworzyć trzy nowe posterunki w Przecławiu, Sędziszowie i Oleszycach składające się jak dwa poprzednie z jednego komendanta i trzech żandarmów. Przy tych ostatnich trzech posterunkach zwiększyło c. k. Ministerjum etat żandarmeryjny w kraju naszym o *ośm* ludzi, obok których przydzielono do rzeczonych trzech posterunków czterech żandarmów z innych i dawniejszych już posterunków. Posterunki w Przecławiu i w Sędziszowie weszły w życie w dniu 1 Września, zaś w Oleszycach w dniu 1 Października r. b.

W tym ostatnim miesiącu otrzymaliśmy wiadomienie iż c. k. Rząd postanowił utworzyć nowy posterunek żandarmeryi w Narajowie z jednego komendanta i trzech żandarmów, zwiększając etat żandarmeryjny w kraju naszym o *czterech* ludzi; następnie zawiadomiono nas przy końcu października r. b. o postanowieniu utworzenia nowego posterunku w Czarnym Dunajcu mającego się również składać z jednego komendanta i trzech żandarmów.

Nareszcie pod dniem 5 Listopada 1872 do l. 18.377 doniosła nam c. k. komenda żandarmeryi, iż oprócz Czarnego Dunajca zamierza c. k. Rząd utworzyć jeszcze cztery nowe posterunki w Chorostkowie, Łopuszance, Chyrowie i Niżniowie mające się składać z jednego komendanta i trzech żandarmów i że z powodu powyższych pięciu posterunków etat żandarmeryjny w kraju naszym o *20 ludzi* powiększonym zostanie, dalej iż z powodu nastąpić mającej reorganizacji żandarmeryi powiększonym będzie etat oficerów żandarmeryjnych w kraju naszym o sześć oficerów, którzy w Brodach, Czortkowie, Stryju, Samborze, Nowym-Sączu i Lwowie stacyonowani być mają; wreszcie iż według tej reorganizacji zaprowadzone zostaną 15 oddziałowych komend oficerskich a to zamiast dotychczasowych komend szkrzydłowych i plutonowych.

Powiększono więc dotąd etat żandarmeryjny w kraju naszym o 202 + 8 + 4 czyli o 214 ludzi, z powodu zaś nowego posterunku w Czarnym Dunajcu postanowiono już dalsze powiększenie etatu o czterech ludzi, wreszcie według w toku już będących traktowań nastąpić ma z powodu nowych posterunków w Chorostkowie, Łopuszance, Chyrowie i Niżniowie nowe powiększenie etatu o 16 ludzi, zaś przy spodziewanej właśnie reorganizacji żandarmeryi ma być zwiększoną liczba oficerów żandarmeryjnych o sześć nowych.

Względem urządzenia powyż wspomnianych nowych posterunków, a mianowicie względem sprawienia pościeli, sprzętów koszarowych i kuchennych sprawdzaliśmy przedkładane nam przez komendę żandarmeryi kosztorysy, a to co do rodzaju i ilości sprzętów na podstawie rozporządzenia c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 1. Sierpnia 1851 r. Nr. 256 dz. p. kraj. zaś co do cen na podstawie cen miejscowych według poświadczeń składanych nam tak przez miejscowe władze antonomiczne jak również przez odnośne Starostwa.

Oprócz tego o ile to tylko leżało w mocy naszej, staraliśmy się jak najusilniej o pozyskanie jak największych oszczędności na korzyść funduszu krajowego.

Względem posterunków w Czarnym Dunajcu, Chorostkowie, Łopuszance, Chyrowie i Niżniowie nie otrzymaliśmy do tej chwili szczegółowych kosztorysów. Na inne zaś potrzeby wynikłe z powodu pomnożenia żandarmeryi i nieprzewidzianych w budżecie na rok 1872 wydatków asygnowaliśmy w kasie krajowej według aktów naszych i zapisów oddziału rachunkowego kwoty następujące:

Do liczby		złotych	cent.
19.371 z r. 1871	Na sprawienie pościeli z powodu powiększenia etatu o o 202 ludzi kwotę	6.400	16
1.428 z r. 1872	Na sprawienie sprzętów koszarowych i kuchennych dla posterunków w Winnikach, Podwołoczyskach i Krukienicach i na włosień do 54 poduszek	829	7
1.915 z r. 1872	Na sprawienie sprzętów koszarowych i kuchennych dla posterunków w Jasienicy i Rybotyczach	299	9
2.530 z r. 1872	Na sprzęty podobne dla stacyi w Błazowej i na włosień do 56 poduszek pod głowę	437	60
2.685 z r. 1872	Na podobne sprzęty dla posterunków w Pleszowie, Zatorzu, Różnowie, Żabnie, Łapanowie, Zakluczynie i Smorzu, tudzież na włosień do 54 poduszek, wreszcie na zakupno krzeseł i szarag z powodu wzmocnionych 28 posterunków	1.126	68

Do liczby		złotych	cent
4.224 z r. 1872	Na sprzęty dla nowych stacyj w Korolówce, Bołszowcach, i Korszowie, tudzież dla wzmocnionych 28 posterunków 4go skrzydła, tudzież na włosień do 38 poduszek	753	98
5.725 z r. 1872	Na sprzęty dla wzmocnionych 40 posterunków 2go skrzydła	492	51
7.899 z r. 1872	Na sprzęty dla wzmocnionych posterunków 4go skrzydła w Tłumaczu i Tyśmienicy	11	30
8.044 z r. 1872	Z powodu podwyższonych czynszów najmu koszar w ogóle, a mianowicie przy 37 posterunkach tudzież najmu lokalności dla 16 nowych posterunków i przypadających ryczałtów	1.578	46
9.319 z r. 1872	Na sprzęty dla posterunków w Raniszowie i Siedleszowicach zaliczka a conto	160	—
14.505 z r. 1872	Na sprzęty dla nowych stacyj w Przeclawiu, Sędziszowie i Oleszycach, tudzież na pościel z powodu powiększenia żandarmeryi o ośm ludzi i włosień do 5 poduszek	634	41
18.376 z r. 1872	Na sprzęty, pościel i włosień do 4 poduszek dla nowej stacyj w Narajowie	295	3
18.377 z r. 1872	Z powodu podwyższonych czynszów najmu koszar przy 34 posterunkach, tudzież najmu lokalności dla posterunku w Raniszowie, Siedleszowicach, Przeclawiu, Sędziszowie i Oleszycach na rok 1872	598	83
	czyli asygnowaliśmy razem .	13.617	12

Według odezwy komendy żandarmeryj ad Nr. 18.377 w 1872 r. wypadnie jeszcze potrzeba dalszego asygnowania za rok 1872, a mianowicie :

- A. Dla nowych stacyj w Korolówce, Bołszowcach i Korszowie tudzież dla wzmocnionych 28 posterunków 4go skrzydła (ad Nr. 4224 r. 1872 et vid. Nr. 8957 r. 1872) dodatkowej kwoty w ilości 146 zł. 2 ct.
 - B. Dla stacyj w Raniszowie i Siedleszowicach dodatkowej kwoty w ilości 61 zł. 2 1/2 ct.
 - C. Dalej wypadnie w przypuszczeniu iż posterunek w Narajowie w dniu 1. Grudnia 1872 w życie wprowadzonym będzie asygnować za najem lokalności a to za jeden miesiąc kwotę w przybliżeniu 12 zł.
 - D. Nareszcie komenda żandarmeryi może jeszcze słusznie domagać się o należące się jej prawnie ryczałty czyszczenia i świetenia koszar dla nowych posterunków w Raniszowie, Siedleszowicach, Przeclawiu, Sędziszowie, Oleszycach, Narajowie, tudzież za pranie pościeli dla 12 ludzi za rok 1872; ryczałty te wynosiłyby 49 „ 47 ct.
- czyli razem . . . 268 zł. 51 1/2 ct.

	złotych	cent.
z przeniesienia	13.617	12
Kwoty pod A, B, C, i D wzmiankowane asygnowałybyśmy po sprawdzeniu przedłożonych nam rachunków ad A, B, C, tudzież na wniesione do nas żądanie, ad D zaś dorachowując rzeczony kwoty w łącznej ilości	268	51 1/2
okazuje się przekroczenie budżetu żandarmeryjnego na rok 1872 w łącznej sumie	13.885	63 1/2
z której sumy wypłaciliśmy już po nad uchwaloną na rok 1872 dotację kwotę 13.617 złotych 12 centów, używając na to pieniędzy z fundusów przeznaczonych na budowę zakładu obłąkanych w Kulparkowie.		
II. Odezwa c. k. 5. komendy żandarmeryi krajowej, która nadeszła do nas pod dniem 5. Listopada 1872. do l. 18.377 wskazuje jednakże potrzebę dodatkowego sprawozdania do preliminarza rubryki IX. na rok 1873.		
Wydział krajowy na podstawie uchwały swej z dnia 18. Czerwca 1872. do l. 8.044 zapreliminował bowiem w rubryce IX. na rok 1873. czyli na kwaterunkowe żandarmeryi a to w pozycjach 49 aż do włącznie 64 łączną zaokrągloną sumę 37.742 zł.	37.742	—
w pozycyi 65 na urządzenie nowych stacyj utworzyć się mających 2.000 „ czyli razem . . . 39.742 zł.		
Jednakże wyjaśnienia nadesłane nam przez komendę żandarmeryi do l. 18.377/1872 wykazują stan następujący:		
a) Z powodu podwyższonych czynszów najmu koszar przy 34 posterunkach, tudzież najmu lokalności dla stacyi w Raniszowie, Siedliszowicach, Przecławiu, Sędziszowie, Oleszycach i Narajowie, tudzież za ryczałty czyszczenia i oświetlenia koszar i czyszczenia pościeli na rok 1873 wypadnie kwota	2.811	86
b) Z powodu wprowadzenia w życie 5 nowych stacyj w Czarnym Dunajcu, Chorostkowie, Łopuszance, Chyrowie i Niżniowie nastąpi zwiększenie etatu u 20 żandarmów dla których łózka żelazne, koce i pościel kosztować będą 677 zł. 90 ct.		
c) Urządzenie koszarowe i kuchenne licząc w przybliżeniu na jeden posterunek po 160 zł. wyniesie przy rzeczonych pięciu stacyach kwotę 800 „ — „		
d) Urządzenie pomieszkań z pościelą dla sześciu oficerów żandarmeryjnych licząc w przybliżeniu po 300 zł. dla jednego oficera wyniesie 1.800 „ — „ czyli razem w zaokrągleniu . . . 3.300 zł.		
e) Na czynsze najmu lokalności dla posterunków w Czarnym Dunajcu, Chyrowie i Niżniowie tudzież ryczałty na rok 1873 nareszcie na urządzenie i utrzymanie nowych stacyj utworzyć się mających, w zaokrągleniu 2.700 czyli razem 6.000		
Rektyfikując więc pozycję 49. aż do włącznie 64. budżetu w ten sposób, iż pozycye te wyniosą razem: 40.553 złotych 86 centów a. w. czyli w zaokrągleniu prelinujemy na pozycję 65-ą: „Na urządzenie i utrzymanie“ nowych stacyj utworzyć się mających, tudzież na urządzenie pomieszkań z pościelą dla sześciu nowo przybyć mających oficerów 6.000	40.554	—
według czego rubryka IX. na rok 1873. wyniesie razem	46.554	—

Upraszając więc o przydzielenie niniejszego sprawozdania do komisji finansowej stawia Wydział krajowy wniosek:

I. Wysoki Sejm raczy uznać przekroczenie uchwalonego na rok 1872. budżetu żandarmeryjnego za usprawiedliwione, tudzież przyzwolić Wydziałowi krajowemu dodatkowego kredytu na rok 1872. w kwocie 13.885 zł. 63 ct.

II. Wysoki Sejm raczy uchwalić rubrykę IX. „kwaterunkowe żandarmeryi“ na rok 1873. w ogólnej sumie 46.554 złotych.

Lwów, dnia 14. Listopada 1872.

Marszałek krajowy:

Leon książę Sapieha, w. r.

Sprawozdawca:

Franciszek Smolka, w. r.

Członek Wydziału krajowego.

1888